

MOLENMAKERS-
BEDRIJF

Roemeling
en
Molema

Kerklaan 5, Scheemda
Telefoon 05979-1660

Onbezorgbare nummers retour naar:
Molenwerkgroep Oost-Groningen
Postadres Nassaustraat 65
9675 EN Winschoten

MULDERSNIJS

MOLENWERKGROEP OOST-GRONINGEN

H.T. ZUUR TUINCENTRUM BOOMKWEKERIJEN
aanleg
TUIN onderhoud
ontwerpen
adviezen

Wij leveren bomen, rozen, sierheesters, vaste planten, coniferen.

OOK HET ADRES VOOR ERFBEPANTING MET SUBSIDIE.

Wedderweg 141 - Oude Pekela Telefoon 05978-12708

Het van ouds
vertrouwde
adres:

AANNEMERSBEDRIJF

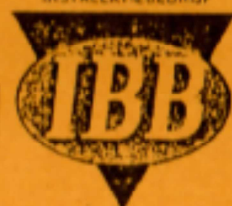
G. KUIL en ZN

- NIEUWBOUW
- VERBOUW
- ONDERHOUD
- RENOVATIE

OUDE PEKELA - Acaciastraat 17 - Tel. 05978-18412 b.g.g. 13579

INSTALLATIEBEDRIJF

M. BEZEMA
F. CLOCKSTRAAT 162

OUDE PEKELA
TEL. 05978-12455

erkend
NVOB
installateur

LEIDERS VAN DE RIJZENDE VERENIGING
VOOR DE CENTRALE VERENIGING
EN LOOPENDE VERENIGING

- * Koper-, lood- en zinkwerken
- * Gas, waterleiding en sanitair
- * Mastlekdakbedekking
- * Centrale- en luchtverwarming
- * Zelfbouwpakketten
- * Alles voor de doe-het-zelver

MULDERSNIJS.

Mededelingenblad van de:
Molenwerkgroep Oost Groningen.
Nassaustraat 65--9675 EN--Winschoten.

Muldersnijs verschijnt 4x per jaar en wordt
mede mogelijk gemaakt door onze adverteerders.
Redactieadres: S. Bezema-Tel.
F. Clockstraat 162, 9665 BJ Oude Pekela.

REDACTIELEDEN:

Sietske Bezema-Tel	Oude Pekela	05978-12455
Grieto de Vries	Scheemda	05979-1931
Gerda Koster	Finsterwolde	05971-31649
Bertus Buiskool	Blijham	05976-1386
Be Oomkens	Winschoten	05970-14269

BESTUURSLEDEN:

Voorzitter	L. E. Buiskool
Secretaris	B. Oomkens
Penningmeester	G. G. I. Koster-Westervaarder
Leden	S. Bezema-Tel
	J. Hazelhoff
	D. J. Tinga
	G. J. de Vries

SECRETARIAAT EN BIOTOOPWACHT:

B. Oomkens. Nassaustraat 65, 9675 EN Winschoten.

INSTRUCTEURS:

L. E. Buiskool
B. Oomkens
D. J. Tinga
G. G. I. Koster
R. L. Lemminga

ILLUSTRATOR:

Andre Schuthof

Vijfde jaargang - nummer 3 - 25 september 1991.

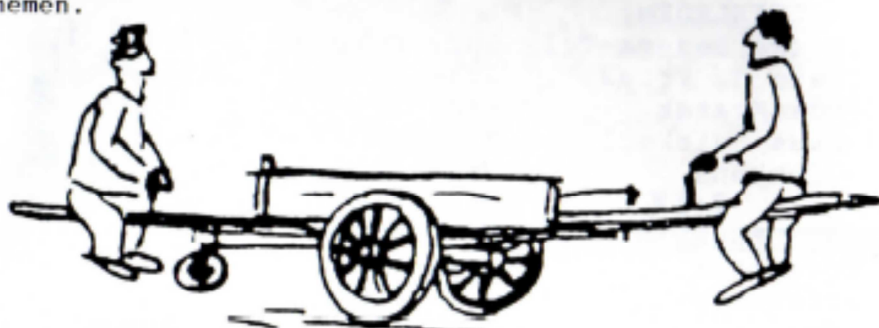
WIST U DAT.

De heer Buiskool aan zijn handen is geopereerd en hij deze dus een poosje zaligheid beloofd had.

Nu is alles weer in orde en beter als ooit.

Weet U dat er een BANENPOOL is waar men (gemeente, molenstichting, waterschap) voor een jaar een kracht kan huren voor de somma van een kleine 4000 per jaar.

Men krijgt dan een kracht die werkervaring moet opdoen. In Noordbroek heeft men hiervan gebruik gemaakt en men kan met Grieto de Vries of Dhr. Overdijk hierover contact opnemen.

WIPKAR, INDERDAAD.

De molen van Oude Pekela nu in het bezit is van een heuse wipkar?

Nieuwe leden en donateurs.

- nr.
90 I. Martens	De Wieck 25	9351 AX Leek	
91 H. Noot	Pazantenl. 52	9751 EW Haren	
92 M.M. Ruiter-v.d. Veen	Borgweg 57	9608 TG Westerbroek	
93 J. Olthof	Pastorieweg 16	9922 PB Westeremden	in opl.
94 H. Kuiper	Hunzestr. 8	9673 EB Winschoten	in opl.
95 R. Swarts	Lijsterbeestr. 15	9665 HJ Oude Pekela	in opl.
96 G. Renard	Oude Diepje 6	9943 IM N ^W Scheemda	in opl.
97 R. Hoogendijk	Teisterbant 21	Veendam	in opl.

Adreswijziging:

- 14 R.H. Dommering-Baan Poortstr. 6 9671 EB Winschoten
25 A.C. Hofsteenge Gurvenlaan 6 1974 SK IJmuiden

Agenda

- 12 okt. 1991 Gilde v. Vrijw. Mol. excursie Bourtange 14.00 uur
26 okt. Molenwerkgroep, excursie ZO Drente.
Vertrek vanaf Molen Berg Winschoten 20.00 uur
9 nov. Jaarverg. 9.30 uur Kantine Gem. werken
Oude Pekela
15 nov. Jaarverg. Vrienden v.d. Groninger molens.
23 nov. Theorie-les 9.30 uur Kantine Gem. werken
Oude Pekela.
7 dec. —
12 dec. — Theorie-les 9.30 uur
4 jan. 1992 Nieuwjaars-visite
18 jan. Theorie-les 9.30 uur
1 febr. —
15 febr. — Theorie-les 9.30 uur
29 febr. —
7 mrt. Jaarvergadering "De Hollandsche Molen"
te Amsterdam.
14 mrt. —
28 mrt. — Theorie-les 9.30 uur
4 apr. Jaarvergadering Gilde v. Vrijwil. molenaars
te Arnhem.
11 apr. Theorie-les
25 apr. Excursie ??

De rozijnen
alweer op het
"sap" staan?

Archeologie.

Tijdens graafwerkzaamheden in mijn tuin stootte ik op een diepte van zo'n 70 cm op een harde laag. Voorzichtig krabbend ontdekte ik een molensteen, ten minste een stuk ervan. Veel regen en hoge grondwaterstand dwongen mij de opgraving te staken. Nadat het grondwater gezakt was kon ik verder en ontdekte ik dat de steen nog heel was. Met behulp van de voorlader van een trekker werd de steen uit de put getild en voorlopig tegen de muur van de molen gestald. Het is een tot een dikte van minder dan 6 cm afgemalen ligger, een 17-er blauwe. Net als mijn twee "wolfjes" zal ook deze steen in de bestrating rond mijn huis worden verwerkt. B.Oomkens.

Van alles wat.

In juli heb ik met de heer Buiskool het schitterende museum te Miltling-Mark bezocht. Naast de molen die ook te bezichtigen is, is er een prachtige tentoonstelling van huishoudelijke voorwerpen met molens er op. Je kunt het zóek niet bedenken of het staat er; van pijp-kop tot broodtrommel en van laken tot kastrandje. Het is een genoegen om er rond te lopen en alles stuk voor stuk te bekijken.

In augustus zijn we eveneens naar een museummolen geweest en wel die te Haren eveneens in Duitsland. Behalve de molen staat er een bakhuys, waar men zondag's kaffee und kuchen te kop zijn, een boerderij, met bovenin een schitterende overzichtstentoonstelling van handmolen tot...noem maar op wat voor molen en alles zien van een model of een afbeelding.

In september was er de dertiende de traditionele jaarmarkt waarop we meer dan tweehonderd bezoekers in de molen gehad hebben. Ook draaien we de week hieraan voorafgaand 's avonds; het-geen ik steeds weer een sfeervolle ervaring vind. Wind was er niet, maar er kwamen elke avond een stuk of tien bezoekers en het mooie avonrood is natuurlijk ook nooit weg.

Op twintig september kregen we een groepje dertienjarigen uit Delfzijl op de molen naar aanleiding van de verjaardag van één van hen. Een hartstikke leuke groep; die alles wilden en natuurlijk mochten proberen. Kruien, afschieten, zeil voorleggen, billen en weer kruien; want hier konden ze niet genoeg van krijgen. Wel moesten de 4 velden die gekrooien waren de volgende morgen weer terug want toen kregen we FRIEZEN op de molen. Na koffie met koek de molen door, intussen gezellig prattend met de molenaar en zijn leerlingen en daarna als afsluiting weer koffie met koek.

Dit waren zo'n beetje de extra's op en van de "ONRUST" en zijn molenaars.

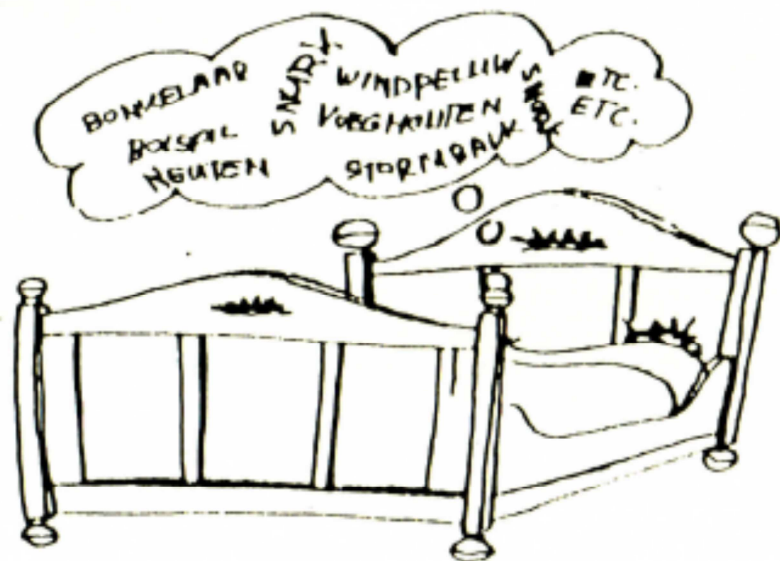

T H E O R I E - L E S S E N .

De theorie-lessen beginnen op zaterdag 23 november a.s., en vervolgens iedere 14 dagen. De lessen worden gehouden in de kantine van de Gemeentewerkplaats, Scholtenswijk 6 te Oude Pekela.

We beginnen om 9.30 uur en gaan door tot 4 12 uur. De lessen worden gegeven door Gerda Koster, bijgestaan/vervangen door andere instructeurs. Bij verhindering dienen de cursisten zich af te melden bij Gerda Koster tel. 05971-31649.

data's 23 november
7 en 21 december
18 januari
1-5-29 februari
14-28 maart
11 april

Aan de leden.

Hierbij nodig ik u uit tot het bijwonen van een algemene ledenvergadering op zaterdag 9 november a.s. om 9.30 uur in de kantine van de gemeentewerkplaats Scholtenswijk 6 te Oude Pekela.

Agenda:

1. Opening.
2. Notulen vergadering 23 maart j.l.
3. Ingekomen stukken en mededelingen.
4. Opleiding.
5. Werving nieuwe cursisten.
6. Rondvraag.
7. Dia's van Peter Buiten en films van de heer Molema van diverse molenrestauraties.
8. Sluiting.

De voorzitter,
L.E. Buiskool.

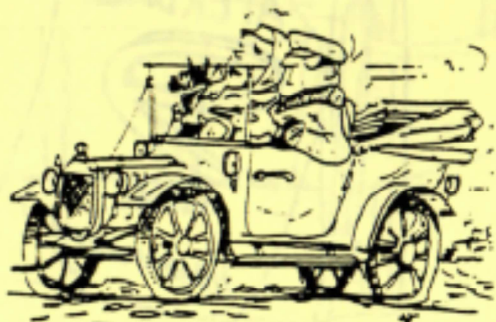
EXCURSIE

We gaan weer verschillende molens bezoeken en wel op zaterdag 26 oktober a.s. Deze keer gaan we niet zover van huis, we gaan n.l. naar Z.O.Drente.

Kosten: Zoals gewoonlijk worden de reiskosten hoofdelijk omgelagen.
Lunch en koffie zijn voor eigen rekening.

Vertrek: Vanaf Molen Berg in Winchoten om 8.00 uur.

Opgave: Bij B.Buiskool 05976 - 1386
Gerda Koster 05970 - 31649

Expositie watermolens.

Volgens de Kampioen, het maandblad van de ANWB, is er van 14 september tot en met 3 november a.s. in het Rijksmuseum Twente, Lasondersingel 129 in Enschede een uitgebreide tentoonstelling over watermolens in Oost-Nederland en West-Münsterland. Voor ons mulders zijn vooral de technische constructie en de praktische functie interessant. Er wordt ook een overzicht gegeven van de plaatsen waar watermolens staan of gestaan hebben. In grote lijnen is het zo, dat bovenslagraden het meest voorkomen in kleine beken met een groot verval. Een middenslagrad benut zowel het gewicht als de stroming van het water en wordt/werd toegepast in een wat vlakker landschap met meer water. Een stelsel van sluizen is nodig het water op het waterrad te leiden of het teveel aan water af te voeren. Voor een onderslagrad heeft men een grote watertoevoer nodig, meestal in combinatie met een schuif aan de onderkant van de sluis voor het rad.

De Noordmolen te Azelo (foto: Stichting RIBO).

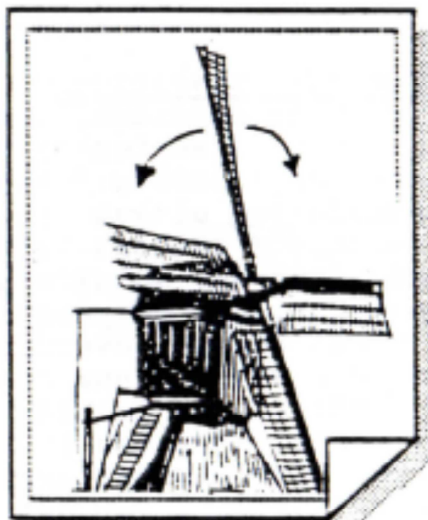
Links- of rechtsom?

Waarom draaien de wieken van de windmolens altijd tegen de wijzers van de klok in, dus linksom i.p.v. rechtsom? Die moderne energiemolentjes draaien soms wél rechtsom.

U kunt beter vragen: waarom heeft men onze uurwerken niet precies als de wieken linksom laten draaien? Want de windmolens zijn veel ouder dan onze klokken en horloges, en ook de mens draait van nature naar links bij rondjes. Kijk maar eens naar wielervedstrijden, schaats- en harloopwedstrijden.

Technisch gezien was dat wel mogelijk geweest. Ook kan men molens zodanig bouwen dat de wieken met de wijzers van de klok meedraaien, want elke constructie kent haar spiegelbeeld. Enkele molens van dat type zijn er wel geweest, zegt men, maar wij hebben ze nooit kunnen vinden. Tijdens de eerste kruistocht (1096-1099)

troffen onze ridderlijke voorouders in 't nabije oosten al windmolens aan. In de middeleeuwen begon men hier naar dat voorbeeld grotere windmolens (na) te bouwen en daarna heeft men elkaar nauwkeurig nagevolgd. Bij de korenmolens moet de horizontale as, die met de wieken meedraait, zijn beweging overbrengen op een

verticale as waaraan de maalstenen bevestigd zijn. Die maalstenen werden gebikt (gebild heet dat) in een

bepaald patroon, zodat de bovenste, de draaier, maar naar één kant kon gaan. Ook daarom was het nodig dat de wieken altijd in de zelfde richting draaiden, anders zou de molenaar twee soorten molenstenen nodig hebben. Oude molenaars geven de voorkeur aan stenen die draaien zoals ze nu draaien. Bovendien gaat het verkruien van de kap naar de wind volgens hen bij dgl. molens gemakkelijker als men de kap met de horizontale as rechtsom kan draaien, dus als de wijzers van de klok, maar dan moeten de wieken juist andersom, tegen de wijzers in draaien. Bij de moderne energiemolens, waarbij de as een dynamo kan aandrijven, maakt de draairichting van de wieken eigenlijk niet uit.

Echte boerenmosterd proeven

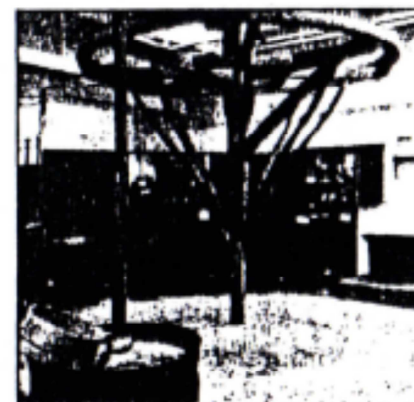

• Zo worden de potjes in het Doesburgsche Mosterd- en azijnmuseum gevuld.

Dit is een van de weinige mosterdmolens waar de boerenmosterd nog steeds volgens het eeuwenoude recept wordt gemaakt. Er is niet alleen van alles opgesteld om te bekijken, er wordt ook gewerkt. Natuurlijk mag u de mosterd proeven, lekker met een stukje kaas.
tobijchrift:

• Doesburgsche mosterd- en azijnmuseum
Boekholtstraat 22-26
Doesburg, Tel.: 08334-72230
Open: Ma t/m vr 10-17 uur, Za 11-16 uur. Prijs: Volw. f 1,50, kind. f 1

Boter, kaas en aardappelen

• De oude karnmolen in het Fries Landbouwmuseum, Exmorra.

Exmorra ligt tussen Makkum en Bolsward, in Friesland. U vindt er 'Frysk Lanbou Museum'. Het museum heeft een unieke collectie landbouw gereedschappen en machines. In de vaste collectie ziet u alles wat te maken heeft met boter- en kaasbereiding en met de teelt van vlas en de aardappelteelt.

• Fries Landbouwmuseum
Dorpsstraat 72, Exmorra
Tel.: 05157-5995
Open: Dagelijks 9-17.30 uur, zo 10-17 uur. Prijs: Volw. f 2,50, Kind. tot 12 jaar f 1,50

Windmühlen in Dichtung und Kunst

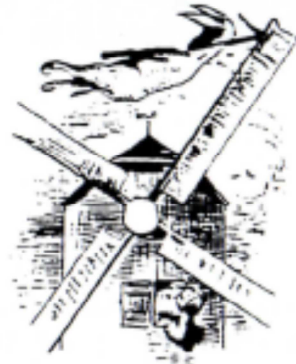
Den Esel zieht es fort, o Graus!
Der Müller guckt zum Loch heraus.

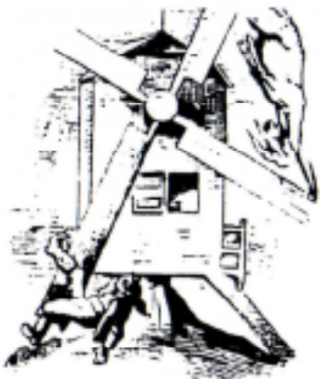
Am Schwanz hängt sich der Bauer an.
Was ihm je Loch nichts helfen kann.

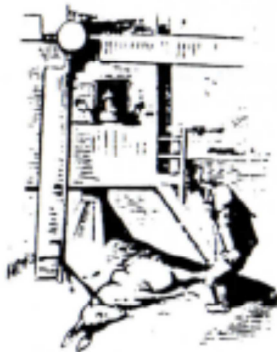
Denn sieht die Haare halten nicht,
Rums! liegt er da, der arme Wicht

Der Müller aber mit Vergnügen,
Sieht in der Luft den Esel fliegen.

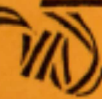

Indessen haut dem Bäuerlein
Ein Flügel an das rechte Bein

Jetzt endlich bleibt die Mühle stehn.
Doch um den Esel ist's geschehn.

wordt vervuld

Lekker komt van slagerij huizing

Feiko Clockstraat 110
Tel. 14860 - Oude Pekela

Kwaliteit is onze reclame.
Brood- en banketbakkerij

BRANS

Feiko Clockstraat 172
Oude Pekela Tel. 12491

Ruime sortering gebak
en chocolaterie.

Lubbermanwijk 18
Oude Pekela
tel. 05978-12857

- SCHOONMAAKBEDRIJF
- INDUSTRIELE REINIGING
- HOGEDRUK REINIGING
- OPRUIJEN LOODSEN
EN FABRIEKSTERREINEN
- STEIGERVERHUUR

Bakker en Zn.